

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

121. An sumptio tabachi ante celebrationem Missæ, vel communionem
frangat ieiunium naturale? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. res. 3. p. 71.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

probatum est, quod non accidit in sumptione tabachi de qua loquimur, cum fumatur per nares, vel per modum respirationis, vel in stomachum non traiciatur, ergo, &c.

6. Ad auctoritatem verò Conciliorum Provincialium Limentis, & Mexicani, quæ pro sua sententia adducit Leo, respondeo quod in illis partibus forsitan tabachus fumatur in tali modo, ut ferè semper ad vomitum prouocet, & ideo rectè ab illis Conciliis eius sumptio prohibita fuit, & hoc ego colligo aperte ex Synodo Episcoporum Canariarum, relato ab ipso Leone. vbi in constitutione de *vita & honestate Clericorum*, fol. 128. sic habetur. [Item ordenamos, que ningun Clerigo antes de dezir Missa, ni dos horas despues de auerla dicho tome tabacho sub pena excommunicationis lata sententia.] ex quibus verbis apparet sumptionem tabachi non prohiberi nisi ratione vomitus. nam aliàs non prohiberetur per sumptam Eucharistiam, etenim post illam non solum tabachus, sed omnis cibus sumi potest. & hæc dicta sufficiant in defensionem sumptionis tabachi, quem tamen ego non sumo.

RESOL. CXXI.

An sumptio Tabachi ante celebrationem Missæ, vel communionem frangat ieiunium naturale? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. Ref. 3.

§. 1. Affirmatiuum sententiam nominatim contra me tenet P. Lezana in *summa quæst. Regul. tom. 3. verb. Eucharistia, quoad Regulares*, n. 18. vbi sic ait; De tabachi sumptione noua quæstio est, propter nouum usum, forsitan abusus huius sæculi, an impediat communionem. Aliqui enim respondent negatiuè, Diana 5. part. tract. 13. resol. 1. Quod mihi non placet, quia tabachus verè est nutrimentum, ut constat ex multis experientis plurium, qui ex ipso solo sustentati sunt: verè etiam est medicina; hoc enim prætextu sumitur, fumatur etiam non casu, sed ex intentione, & proposito, ut suppono: & quod fumatur per nares non tollit quo minus talis actio sit comestio, & si non communitis, & ordinaria, sed extraordinaria, qualis esset si ægroto edere per os non potenti aliquis liquor daretur per nares, & inde ad stomachum deueniret. Quare, credo, quod, siue fumatur in puluere, siue in fumo, siue in folio, siue per os, siue per nares, nisi sit in tam parua quantitate, ut moraliter certum sit, nihil ipsius substantiæ ad stomachum peruenisse, impedire communionem. Ita ille.

2. Sed ego iterum non discedo à sententia, quam vbi supra, docui, & quam, me citato, tener nouissimè Marchantius in *resol. Pastor. tract. 4. in Appen. ad c. 2.* vbi sic asserit. Quæstio quotidiana est, an liceat ante Missam, vel communionem, sumere tabachum, siue per modum sumi, siue per modum pulueris, siue per modum folij, quod masticatur, & exspuitur illicidè? Sæpe respondi, id non parum indecens esse, & ita consuetudinem illam planè ablegandam à Sacerdotibus, & Ministris Altaris, tanquam corruptelam. Peccati tamen mortalis absolutè, & per se condemnare non ausus fui. Quia non frangit ieiunium tabachi sumptio, nisi quando per os sumitur, & in stomachum transmittitur, nempe tunc per modum cibi sumitur. Et licet fumus tabachi per os fumatur, non tamen per modum cibi sumitur, aut potus; nec ideo fumatur, ut per se & ex intentione in stomachum traiciatur comedendo, vel bibendo, quod est propriè per modum potus, vel cibi sumere; quin potius per nares exit. Quod si etiam aliquid ex fumo

in stomachum recipiatur, ut aliqui dicunt, id tamen magis fit per modum respirationis, quàm per actionem quæ sit comestio, vel potatio. Sed etiam si tabacho aliquis humor commoueat in capite, qui forsitan in stomachum potest defluere, non tamen est manducatio; ideo strictè, & per se loquendo, ordinariè non impedit, tanquam frangens ieiunium. Nam ad fractionem ieiunij passim duo requirunt Doctores, scilicet quod sumatur aliquis cibus, vel potus, & quidem sumatur per actionem, quæ sit manducatio, & potatio; ad quod requiritur quod sit traiectio per os in stomachum propria actione vitali. Hæc Marchantius; cui adde ex Societate Iesu Antonium de Escobar in *Theolog. moral. tract. 7. exam. 6. cap. 5. num. 62.* ita asserentem: Tabachina pulueres, fumus, aut folium prohibet à communionè; Puluis aut fumus minimè, qui nullam cibi, aut potus rationem habet per nares traiectus. At folium in os admissum, si ad stomachum traiciatur integrum, (nempe aliqua folij partem) prohibet à Communionè; secus si per modum saliuæ aliqua folij resolutio deglutatur. Sic ille.

3. Hanc etiam sententiam, me citato, approbat P. Auerfa de *sacrament. Eucharist. q. 8. sit. 8. s. 3. & 6.* docens non impediri communionem, aut celebrationem per sumptionem tabachi in puluere, aut folio, aut fumo. Et hanc sententiam tanquam probabilem, me citato, admittit Machadus *tom. 1. lib. 2. part. 4. tr. 8. document. 4. num. 3. & 4.* & absolutè, me etiam citato, illam tenet Pasqualigus in *praxi de ieiun. decis. 438.* Vnde aduersus amicissimum Patrem Lezanam remanet satis probabilis nostra opinio, quam sequuti sunt tot viri docti.

4. Hæc tamen dicta esse volo in rigore loquendo; nam ob reuerentiam debitam Sacramento, consilio, ut à sumptione tabachi abstinatur, maximè in folio per os, propter periculum illud traieciendi in stomachum.

5. Ad rationes P. Lezanæ respondeo, quod dato, & non concessio, quod tabachum sit nutrimentum, vel sumatur per modum medicine; tamen hoc non obstat quando sumitur in puluere, & fumo per nares, quia non sumitur actione comestiva, vel potativa sine qua non frangitur ieiunium naturale, ut ego satis firmam in loco à P. Lezana citato. Et ideo, si fumatur in folio per os, & aliqui in stomachum descendat, certum est, quod frangit ieiunium; nam ita descendit in stomachum actione comestiva, & per modum cibi; ergo, nisi aliquid descendat in stomachum ex casu, & præter intentionem; seu, ut dixit Escobar, vbi supra, deglutatur per modum saliuæ aliqua folij resolutio, non autem aliqua folij particula.

Nota etiam, quod post hæc scripta inueni nostram sententiam, me citato, docere etiam Leandrum de *Sacramentis*, tom. 1.

RESOL. CXXII.

An sumere Tabachum in Ecclesia sit peccatū mortale? Et an, si demibus conteratur frangat ieiunium Eucharisticum?

Et quid, si per nares assumatur? Ex part. 10. tract. 16. & Misc. 6. Ref. 24. aliàs 23.

§. 1. Quoad primum respondeo affirmatiuè, si sumatur Romæ in Ecclesia D. Petri, & eius portico, & Hispaniæ, si sumatur in Ciuitate, & Diocesi Hispalensi, stantibus prohibitionibus Sanctiss. D. N. Innocentij X. & Urbani VIII. sed difficultas est, quid dicendum in aliis Ecclesiis; & affirmatiuè respondet Pater Pasqualigus in *99. Canonicis*, cent. 2. quæst.